

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Bohumír Jirčík

Název práce: Zapojení laiků do liturgie

Oponent práce: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Téma a cíl práce: Práce sleduje teologická východiska účasti laiků na liturgii církve. Zabývá se nejprve podstatou liturgie a teologií laikátu; na tomto základě se pak snaží postihnout způsob, jakým jsou laici zapojeni do liturgického slavení církve.

Zaměření práce: spiritualita, laici v církvi, religiozita, církev, duchovní potřeby

Jazyková a stylistická úroveň práce: Po jazykové a stylistické stránce je práce zpracována na základní úrovni, obsahuje poměrně velké množství překlepů a jazykových neobratností (viz níže), žádoucí by bylo použití bohatších stylistických a výrazových prostředků.

Rozsah práce: Rozsah práce, 57 stran, odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce.

Použitá literatura: Rozsahem použité literatury se práce pohybuje na dolním okraji požadovaného množství. Závěrečný seznam literatury odkazuje pouze na 18 položek, včetně základních církevních dokumentů. Navíc je seznam literatury zpracován poměrně nestandardním způsobem s několika chybami a nejasnostmi. Není mi příliš zřejmý smysl uvádění samostatného příjmení autora, pokud se s tímto formátem v práci dále napracuje. Seznam uvádí chybně název knihy Wolfganga Beinerta – Malé dějiny křesťanství místo Malé dějiny křesťanského myšlení. Není také jasné, proč autor pracoval s dokumenty Druhého vatikánského koncilu v překladu Stanislava Polčina vydanými v roce 1970 v Římě místo standardního českého překladu.

Formální stránka práce: Práce v základu odpovídá formálním požadavkům, na některých místech by si vyžadovala větší pečlivost zpracování (formátování obsahu práce, odstavců v úvodu apod.).

Celkové hodnocení a kritické poznámky: Bakalářská práce si všímá důležitého tématu zapojení laiků do liturgického slavení církve, v pozadí práce se tak otevírá stále diskutované téma teologie laikátu a obecně zapojení laiků do života církve. Práce je tak zaměřena na zásadní téma, přesto musíme v úvodu konstatovat, že zvolenou problematiku zpracovala pouze zkratkovitě, útržkovitě a mozaikovitým způsobem.

Téma, v němž se rozvíjejí dvě základní obsahové linie, na jedné straně podstata liturgie a její role v životě církve a na druhé straně teologická reflexe role laiků, se přímo nabízí k jasnému a systematickému zpracování s poměrně přesným tematickým vymezením. Bohužel zvolený způsob zpracování značně zaostává za naznačeným uceleným a systematickým pojednáním zvolené problematiky. Za nejproblematictější momenty považuji následující:

- Přestože je téma jasně definované a sevřené, má výsledné zpracování velký tematický rozptyl, řada bodů v textu jen poměrně volně souvisí s hlavním cílem práce. Za nepřiliš šťastné považuji útržkovité a nefunkční historické exkurzy v úvodu textu a zejména přehled slavení jednotlivých svátostí, který zaujímá značnou část práce (od s. 26 dále).
- Jednotlivé body výkladu jsou navíc podány spíše encyklopedickým způsobem, často uvádějí obecně známá fakta (např. popis průběhu mše, viz s. 42: „Mše se zahajuje zazvoněním třikrát na zvonek.“) a neslouží k analýze a reflexi hlavního tématu práce.
- Nepřiliš šťastná se mi zdá i struktura práce: témata některých kapitol se přímo opakují (viz kapitoly 1.1 a 3.3, obě nazvané „Podstata liturgie“). Místo jasného a srozumitelného výkladu k podstatě křesťanské bohoslužby a teologii laikátu jsou obě tematické linie v textu promíšeny a poměrně nesouvisle řazeny za sebou. Mnohdy také výklad konkrétních bodů předchází obecnému vysvětlení podstaty zkoumaných jevů (např. struktura mše, kap. 3.2.1, předchází vysvětlení obecného významu liturgie).
- Jako nedostatečné se mi jeví také zpracování úvodu a závěru práce – úvod pouze ve dvou větách naznačuje hlavní zacílení textu, ale již se nevěnuje přesnému definování výzkumného cíle, v úvodu také chybí alespoň stručné představení struktury práce. Závěr textu v podobě jednoho odstavce je příliš zkratkovitý a neumožňuje přehledné shrnutí hlavních otázek probíraných v textu.

- Práce obsahuje poměrně značné množství překlepů, chybných, matoucích a nejasných formulací. Pouze z úvodních stránek vybírám: „notu proprio“, místo motu proprio (s. 12); „v této kapitoly se budu zabývat“ (s. 13); „křesťanská liturgie vychází ze sekundární literatury“ (s. 13); přiřazení roku 313 k ranému středověku (s. 16); označení koncilové konstituce Lumen gentium za „soubor církevních dokumentů“ (s. 17).

Výsledné hodnocení: Předkládaná bakalářská práce trpí velkým množstvím nedostatků ve zpracování zvoleného tématu, zvolené obsahové šíři i struktuře práce. Přesto naplňuje základní požadavky kladené na tento typ závěrečné akademické práce.

Otázky oponenta práce:

- Jedním z klíčových termínů vztahujících se k účasti laiků v liturgii je tzv. činná nebo aktivní účast. Zkuste přiblížit význam a historii tohoto pojmu.

Datum: 9. 8. 2021

Mgr. Petr Macek, Ph.D.